

KRAGERØ KOMMUNE
Rådhusgata 5
3770 KRAGERØ

Oslo, 13.12.2021

Deres ref.:
21S7C0FE

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/12967

Saksbehandler:
Eva Lindgaard

Autorisasjon av Besøkssenter Jomfruland nasjonalpark

Vi viser til søknaden om autorisasjon datert 15. november 2021 med referansenummer 21S7C0FE.

Vedtak

Miljødirektoratet autoriserer Besøkssenter Jomfruland nasjonalpark for en periode på to år, fra og med 1. desember 2021 til og med 31. desember 2023 for å informere om nasjonalparker generelt og verneområdene i senterets nærhet spesielt, med særlig vekt på Jomfruland nasjonalpark. Dersom det er relevant å informere om andre bestemte tema innen natur og kultur, kan senteret også gjøre det

Vi stiller som vilkår at dere innen 1. oktober 2022

- har opprettet et utvidet informasjonspunkt på landsida i Kragerø, som gir god informasjon til publikum
- har gjennomført en sårbarhetsanalyse knyttet til etablering av et senter på Jomfruland
- har sluttført planer for plassering og kostnadsberegning for bygget og kan fremlegge planer for finansiering

Dersom dere ikke oppfyller vilkårene, kan vi trekke autorisasjonen tilbake.

Retningslinjene for autorisasjon og reautorisasjon av besøkssenter er lagt til grunn for vedtaket.

Kort om bakgrunnen for saken

Nasjonalparksentrene skal formidle informasjon om nasjonalparker og andre vernede områder, nasjonalt og internasjonalt. De skal også stimulere til bruk av nasjonalparker og annen natur, og til friluftsliv.

Formålet med å autorisere besøkssentrene er å sikre at sentrene oppfyller kravene i retningslinjene.

Vi mottok søknaden om autorisasjon for besøkssenter Jomfruland nasjonalpark 15. oktober 2021. Vi har vurdert søknaden og i hvilken grad den kan oppfylle formålet med besøkssentre

generelt og nasjonalparksentre spesielt (se retningslinjene). Presentasjonen av området og søknaden på befaringen den 23. november har også vært et viktig grunnlag for vurderingen.

Miljødirektoratets vurderinger

Virksomhet og drift

Senteret vil i oppstarten driftes av Kragerø kommune, som vil etablere en egen organisatorisk enhet, som vil føre separat regnskap, med egen daglig leder og et interimsstyre basert på dagens finansieringsgruppe. Deretter skal det etableres et aksjeselskap og et endelig styre. Vi anser at planer for nåværende og fremtidig organisering er gode og ivaretar de krav som stilles til et autorisert senter.

Når det gjelder finansiering har kommunen regnet med støtte fra øremerkede naturveiledermidler, noe som ikke er tilgjengelig for nye sentre. Planene for finansiering av senterbygning, utstilling og naturveileder er ikke ferdigstilte. Åpningstider fyller kravet, og utredning av besøkspotensialet er grundig og gir realistiske tall.

Kommunen planlegger en trinnvis utvikling av besøkscenteret, der man i starten vil tilby informasjonspunkt i Kragerø kommunes administrasjonsbygg ved Kragerø fergehavn, og på Øitangen på Jomfruland. Senterets bygg planlegges etablert i 2024 på Haga nær Tårnbrygga på Jomfruland. Lokaliseringen av informasjonspunktene vurderes som gode, da de vil være tilgjengelig for mange besøkende i Kragerø sentrum og på Jomfruland

Miljødirektoratet vurderer at innen det bygges et besøkscenter på Jomfruland, er det behov for en sårbarhetsanalyse av Jomfruland nasjonalparks landområder på Jomfruland. Det vil sikre at nasjonalparkens verneverdier ikke skades gjennom uforholdsmessig stor tilstrømming. For rask etablering av besøkscenter er det viktig at planer for plassering, og kostnadsberegning og finansiering av et senter på Haga ferdigstilles om relativt kort tid.

Lokal forankring

Prosjektgruppa som vil gå over til å fungere som en referansegruppe, består av representanter fra blant annet Jomfruland velforening og Jomfruland hytteforening. Fremover planlegges det også at senteret skal bli en viktig møteplass og arena for lokalbefolkningen på Jomfruland. Vi anser derfor senterplanene for å være godt forankret hos lokalt bosatte og hytteeiere på Jomfruland.

Utstilling

Søker planlegger å utvikle innovative fysiske og digitale utstillingsløsninger for informasjon om

- naturgrunnlag
- historisk bruk av landskapet og bosetting
- verneverdier i form av naturtyper og artsrikdom og kulturminner på sjøbunn og på land
- natur- og kulturminneverdienes sårbarhet
- turforslag

Nasjonalparkforvalter lister også opp ulike utstillingskomponenter som er mulige. Vi mener at Konseptskissen med temaer og utstillingskomponenter gir et godt utgangspunkt for videre arbeid med utstilling. Det er viktig at mer konkrete planer for utstilling og finansiering kommer på plass så fort som mulig.

Naturfaglig tilbud

Søker har redegjort godt for hvordan informasjonskravet til nasjonalparksentre skal fylles. Faglig samarbeid med nasjonalparkstyret er allerede godt etablert, men det hadde vært ønskelig med dokumentasjon på konkret samarbeid opp mot andre autoriserte besøkssentre.

Kommunens plan for nøytral og faglig oppdatert formidling, og formidlingsplattformer og konsept som er varierte og tilpasset ulike grupper og pris, ser vi som svært positiv. Det er viktig at konkrete planer for naturveiledning og finansiering av den kommer på plass så fort som mulig. Vi vurderer at det i søknaden er satt av beskjedent med midler til naturveiledning.

Aktiviteter

Som nevnt under *Naturfaglig tilbud* vil formidling gis på ulike plattformer og på ulike nivå, der noe er basisformidling som er gratis og døgnåpen (ved senter ev. også i naturen), noe er generell og gratis formidling som baserer seg på fire hovedtemaer (livet under vann, landskapshistorie, bruk av området og artsrikdom/klimaendringer) og noe er helhetlige, kommersielle pakker som kombineres med lokal overnatting og mat.

Disse aktivitetene, samt mulige nisseaktiviteter, planlegges utviklet i samarbeid med lokale og regionale reiselivsaktører og i dialog med skoler. På samme måte som for hhv. utstillinger og naturveiledning er det sentralt at søker i den årlige søknaden om driftstilskudd konkretiserer planlagte aktiviteter. Det er ønskelig at det foreligger en årsplan for aktiviteter.

Samarbeid

Søker har etablert samarbeid mot aktører innen reiseliv (se også *Bærekraftig reiseliv*), forvaltning og forskning, og planlegger å utvide disse fremover, noe vi synes er positivt for senterets utvikling.

Merkevare

Innhold i utstillinger, formidling og aktiviteter skal utvikles i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker og strategien for Jomfruland besøkssenter, *Velkommen inn!* som har en portalfunksjon som samsvarer med Norges nasjonalparker logo. Dette er et godt utgangspunkt for bruk av merkevaren.

Bærekraftig reiseliv

Senteret vil samarbeide tett med kommunens næringsavdeling, Kragerø næringsforening og andre reiselivsaktører i Kragerø om strategien *Sammen for Kragerø mot 2030*. Ett av målene i strategien er at Kragerø skal oppnå Innovasjon Norges merke *Bærekraftig reisemål* i 2022. Vi ser både samarbeidet og planene for bærekraftsertifisering som meget positive.

Bærekraftig senter

Senteret planlegger å bli miljøsertifisert, enten via Miljøfyrtårn- eller BREEAM Nor-ordningen, noe vi ser som positivt.

Kontroll av besøksenteret

Vi autoriserer besøksentrene for fem år av gangen dersom vi ikke har oppgitt noe annet. I dette tilfellet er to års autorisasjon på vilkår om at dere oppretter et utvidet informasjonspunkt på landsida i Kragerø, gjennomfører en sårbarhetsanalyse knyttet til etablering av et senter på Jomfruland, slutfører planer for plassering og kostnadsberegning og kan fremlegge planer for finansiering av bygget innen 1. oktober 2022. Vi vurderer kvaliteten på besøksenteret regelmessig, basert på innleverte rapporter og planer. Vi vil også minst én gang i autorisasjonsperioden kontrollere senteret i form av en befarings.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
Seksjonsleder

Eva Lindgaard
Saksbehandler

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Prosjektgruppa for besøksenter Jomfruland nasjonalpark
Asplan Viak v/Anne Karen Haukland